

Nr 87

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ökat statligt stöd till de frivilliga försvarsorganisationerna och hemvärdnet jämte motioner.

(1:a avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 6) beräknat medel för bidrag till de frivilliga försvarsorganisationerna och för verksamheten inom hemvärdnet, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 18 under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 20 februari 1970 föreslagit riksdagen att *dels* godkänna de riktlinjer för ett ökat statligt stöd till de frivilliga försvarsorganisationerna och hemvärdnet, m. m. som har angivits i statsrådsprotokollet, *dels* anvisa medel för nämnda bidrag och verksamhet.

I propositionen, som är grundad på förslag av 1966 års värnpliktskommitté, föreslås ökat statligt stöd och ändrade utbildningssystem för de frivilliga försvarsorganisationerna och hemvärdnet. De föreslagna utbildningssystemen syftar till att ge berörd personal bättre förutsättningar och ökade kunskaper för uppgifter inom totalförsvaret. För att täcka behovet av frivilliga föreslås åtgärder för att förbättra rekryteringen, bl. a. genom att utbildningen görs attraktivare.

På grund av att det krävs ökad kompetens av personalen och som ett led i rekryteringsarbetet föreslås förbättrade ekonomiska förmåner. Vidare föreslås ett utökat olycksfallsförsäkringsskydd för personal som deltar i frivillig försvarsverksamhet. Förmånerna ansluter i princip till vad som gäller för värnpliktiga.

De nya utbildningssystemen och åtgärderna för att förbättra rekryteringen föreslås införas successivt under två år med början den 1 juli 1970. De nya förmånerna föreslås utgå i full utsträckning fr. o. m. den 1 juli 1970.

För budgetåret 1970/71 föreslås att det statliga stödet skall öka, för de frivilliga försvarsorganisationerna med 5,2 milj. kr. till 14,4 milj. kr. och för hemvärdnet med 5,3 milj. kr. till 22,1 milj. kr. Ca 70 % av de föreslagna ökningarna hänför sig till förbättrade förmåner under utbildning m. m.

1. **Frivilligorganisationerna.** I detta sammanhang har utskottet behandlat *dels* de likalydande motionerna I: 412 av herr Åkerlund och II: 455 av herrar Oskarson och Thylén i vad avser hemställan att riksdagen beslutar *Bihang till riksdagens protokoll 1970. 6 saml. Nr 87*

att värnplikligt befäl som frivilligt tjänstgör vid förband under utbildning eller under repetitionsövning skall bli delaktigt av samma särskilda olycksfallsskydd som numera gäller för värnpliktiga m. fl. vid tjänstgöring,

dels de likalydande motionerna I: 1032 av herr Lindblad och II: 1193 av herr Löfgren vari hemställts att då förmånerna till frivilligorganisationerna höjes i första hand funktionärer och instruktörer får ersättning för nedlagt arbete, att av anslagen till frivilliga försvarsorganisationer 100 000 kr. anslås till Frivilligorganisationernas samarbetskommitté, att grundutbildningen för kvinnlig personal som tecknar avtal för tjänstgöring inom totalförsvaret inte regleras hårdare än att resp. myndighet och frivillig organisation kan träffa överenskommelse om utbildningens längd och innehåll, att riksdagen uttalar att frivilligt försvarsarbete grundas på individuella förutsättningar utan hänsyn till kön, samt att frågan om anslaget till frivilliga skytterörelsen måtte behandlas så att även försvarsaspekten blir utskottsmässigt belyst,

dels de likalydande motionerna I: 1034 av herr Strandberg m. fl. och II: 1195 av herr Oskarson m. fl. i vad avser hemställan att riksdagen beslutar att inom ramen för de medel som propositionen anvisar 100 000 kr. beräknas för ett fast sekretariat för Frivilligorganisationernas samarbetskommitté, samt att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att vad i motionerna anförts angående a) arvode till ungdomsledare inom frivilligorganisationerna, b) försöksutbildning inom frivillig befälsutbildning, c) premier, traktamenten och tjänstgöringstider beaktas,

dels de likalydande motionerna I: 1035 av herr Strandberg m. fl. och II: 1194 av herr Oskarson m. fl. vari hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa a) att de myndigheter på vilka det ankommer att ge tillämpningsföreskrifter ges i uppdrag att närmare inrikta utbildningens innehåll och omfattning för A- och B-personal mot bakgrund av vad som inom varje särskilt område kan anses vara erforderligt för att denna personal skall kunna lösa sina uppgifter inom totalförsvarets ram, gällande såväl i fråga om grund- som repetitionsutbildning, samt b) att dispensbestämmelser vad gäller vapenutbildning för icke beväpnad personal inom frivilligorganisationerna utarbetas.

Utskottet. Riksdagen har många gånger, senast föregående år, understrukt betydelsen av den frivilliga försvarsverksamheten och även uttalat att hänsyn härtill bör tagas vid beräkningen och avvägningen av anslagen under fjärde huvudtiteln.

Den frivilliga försvarsverksamheten har stor omfattning och utgör ett mycket värdefullt komplement till försvarsansträngningarna i övrigt. Liksom departementschefen anser utskottet att de frivilliga insatserna inte f. n. bör ersättas med någon form av tjänsteplikt. De bör i stället stimuleras och stödjas.

Departementschefen förordar att den frivilliga befälsutbildningen i allt väsentligt anordnas enligt de riktlinjer som värnpliktskommittén har angivit. Kommittén har bl. a. konstaterat att behovet av värnpliktiga underofficerare täcks genom obligatorisk uttagning vid inskrivningen, vilket gör att rekrytering och utbildning till underofficer i och för sig inte är nödvändig i form av frivillig befälsutbildning. Den har emellertid funnit önskvärt att frivillig befälsutbildning anordnas även för vinnande av underofficerskompetens men bedömt att detta, med hänsyn till utbildningens kvalificerade art, är möjligt endast i begränsad omfattning. Kommittén har förordat att sådan utbildning och frivillig utbildning till fänrik delvis sker inom det ordinarie utbildningssystemet.

Yrkandet i motionerna I: 1034 och II: 1195 om försöksutbildning inom frivillig befälsutbildning innebär att motionärerna önskar att möjligheterna att genom befodringsutbildning nå sergeantsgrad skall vara större än enligt värnpliktskommitténs förslag samt att utbildningen skall göras kortare än kommittén har föreslagit och, både när det gäller utbildning till sergeant och till fänrik, kunna genomföras på delvis annat sätt än kommittén har föreslagit.

Utskottet anser det vara värdefullt att krigsorganisationen kan tillföras underofficerare även genom frivillig utbildning av särskilt intresserade och lämpade värnpliktiga men har ingenting att erinra mot att möjligheterna att bli antagen till sådan utbildning begränsas i förhållande till nuläget. Utskottet anser att det kan finnas fördelar med att i viss mån samordna de frivilliga kurserna för befodran till sergeant och fänrik med det ordinarie utbildningssystemet och förutsätter att försvarsgrenschefernas synpunkter tillmäts betydelse bl. a. vid sådan samordning. Kursernas omfattning bör givetvis bestämmas med hänsyn till de krav som ställs i aktuella befattningar i krigsorganisationen, rekryteringsaspekter, ekonomiska faktorer m. m. Någon särskild försöksutbildning vill utskottet inte förorda. Motionerna I: 1034 och II: 1195 avstyrks sålunda såvitt nu är i fråga.

I motionerna I: 1032 och II: 1193, såvitt nu är i fråga, samt I: 1035 och II: 1194 har uttalats farhågor för att kraven på utbildning av frivillig A- och B-personal skall ställas alltför höga, särskilt beträffande allmän försvarsutbildning och utbildning i självförsvar samt repetitionsutbildning. Liknande synpunkter har förts fram av flera remissinstanser. Sammanfattningsvis innebär kritiken mot värnpliktskommitténs av departementschefen tillstyrkta förslag att man bör kunna godta en mera differentierad utbildning än kommittén har förutsatt, främst av rekryteringsskal.

Utskottet anser att det för många befattningar i krigsorganisationen är motiverat med en förbättrad allmänmilitär utbildning. För andra befattningar kan motiven vara mindre starka. Beträffande repetitionsutbildningen har utskottet särskild förståelse för att kvinnlig personal kan få svårigheter att avsätta tid enligt kommitténs förslag. Inte minst från rekryteringssyn-

punkt finns enligt utskottets mening goda skäl för att inte utforma ett nytt system alltför stelt. För varje typ av befattning bör göras en avvägning mellan behoven av fackutbildning och allmänmilitär utbildning. Inom ramen för de riktlinjer som Kungl. Maj:t kan fastställa bör den ansvariga myndigheten efter samråd med vederbörande organisation fastställa utbildningens omfattning och innehåll. Statsmakterna har självfallet ett ansvar för att den frivilliga personalen får tillräcklig utbildning för att möta krigets särskilda påfrestningar. Vapenutbildning torde dock inte vara nödvändig för alla befattningar.

Vad utskottet anfört i förevarande fråga bör ges Kungl. Maj:t till känna.

I motionerna I: 1032 och II: 1193 har hemställts att riksdagen uttalar att frivilligt försvarsarbete grundas på *i n d i v i d u e l l a f ö r u t s ä t t n i n g - a r* utan hänsyn till kön.

Utskottet erinrar om att Kungl. Maj:t har uppdragit *dels* åt överbefälhavaren att utreda frågan om ökade anställningsmöjligheter för kvinnlig personal inom det militära försvaret, *dels* åt värnpliktskommittén att bl. a. kartlägga i vilken utsträckning befattningar inom det militära försvarets krigsorganisation som nu besätts av män utbildade med stöd av värnpliktslagen lämpligen kan avses även för kvinnor.

Liksom vid behandlingen föregående år av motioner angående fördelningen av arbetsuppgifter mellan manlig och kvinnlig personal inom försvaret vill utskottet uttala att det finner alla åtgärder som kan främja en likartad behandling av män och kvinnor angelägna. Det är givetvis önskvärt att frivilligorganisation inte utestänger någon från sin verksamhet enbart på grund av en traditionell uppfattning om indelning i manliga och kvinnliga arbetsuppgifter.

Riksdagen bör ge Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört i denna fråga.

Medel till bidrag till det frivilliga skytteväsendet har hittills anvisats under fjärde huvudtiteln. I prop. 1970: 79 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att sådana medel för budgetåret 1970/71 skall anvisas under tionde huvudtiteln genom anslag till idrottsstöd.

Utskottet har inte något att erinra mot att bidragen till skytterörelsen finansieras genom anslag under tionde huvudtiteln. Det frivilliga skytteväsendet har emellertid särskild betydelse för upprätthållande av skjutskickligheten inom det militära försvaret och totalförsvaret i övrigt. Rörelsen bör därför liksom f. n. ha anknytning till det frivilliga försvarsarbetet och delta i samarbetet frivilligorganisationerna emellan.

Riksdagen bör ge Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om det frivilliga skytteväsendet med anledning av motionerna I: 1032 och II: 1193 såvitt nu är i fråga.

Beträffande medel för bidrag till Frivilligorganisationernas samarbetskommitté finner utskottet att någon åtgärd från

riksdagens sida inte är påkallad. Organisationerna bör själva kunna åstadkomma en önskvärd förstärkning av sitt samarbetsorgan genom att avsätta statsbidragsmedel efter lämplig beräkningsgrund. Det bör vara ett lämpligt tillfälle att avsätta resurser för ändamålet i samband med att det statliga stödet ökas. Motionerna I: 1032 och II: 1193 samt I: 1034 och II: 1195 avstyrks därför såvitt nu är i fråga.

I motionerna I: 1032 och II: 1193 samt I: 1034 och II: 1195 har bl. a. tagits upp frågor som rör f ö r m å n e r vid utbildning inom de frivilliga försvarsorganisationerna. Utskottet vill med anledning härav endast uttala att det givetvis är angeläget att funktionärer och instruktörer får skälig ersättning för sitt arbete och att förmånssystemen för de frivilliga försvarsorganisationerna och hemvärnet utformas efter i stort samma grunder. Någon åtgärd från riksdagens sida är inte påkallad i dessa frågor. Motionerna avstyrks därför såvitt nu är i fråga.

Motionerna I: 412 och II: 455 har väckts under motionstiden vid riksdagens början och behandlar bl. a. o l y c k s f a l l s k y d d e t för värnplikligt befäl som gör frivillig tjänstgöring. Syftet med motionerna torde bli tillgodosett med den olycksfallsförsäkring för vilken departementschefen har beräknat medel. Motionerna avstyrks därför såvitt nu är i fråga.

Utskottet tillstyrker vad Kungl. Maj:t i övrigt har föreslagit rörande ökat stöd till de frivilliga försvarsorganisationerna, m. m.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionerna I: 1034 och II: 1195 i vad de avser försöksutbildning inom frivillig försvarsutbildning,

2. att riksdagen i anledning av motionerna I: 1032 och II: 1193, såvitt nu är i fråga, samt motionerna I: 1035 och II: 1194 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört beträffande utbildning av frivillig A- och B-personal,

3. att riksdagen i anledning av motionerna I: 1032 och II: 1193, såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört beträffande fördelning av arbetsuppgifter efter individuella förutsättningar,

4. att riksdagen i anledning av motionerna I: 1032 och II: 1193, såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört beträffande det frivilliga skytteväsendets anknytning till det frivilliga försvarsarbetet i övrigt,

5. att riksdagen avslår motionerna I: 1032 och II: 1193 samt I: 1034 och II: 1195 i vad de avser bidrag till Frivilligorganisationernas samarbetskommitté,

6. att riksdagen avslår motionerna I: 1032 och II: 1193

samt I: 1034 och II: 1195 i vad de avser förmåner vid utbildning inom de frivilliga försvarsorganisationerna,

7. att riksdagen avslår motionerna I: 412 och II: 455 i vad de avser olycksfallsskyddet för värnplikligt befäl som gör frivillig tjänstgöring,

8. att riksdagen godkänner Kungl. Maj:ts förslag till riktlinjer för ett ökat statligt stöd till de frivilliga försvarsorganisationerna, m. m.

2. **Hemvärdnet.** I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 412 av herr Åkerlund och II: 455 av herrar Oskarson och Thylén i vad avser hemstállan att riksdagen beslutar att hemvärdnets personal skall bli delaktig av samma särskilda olycksfallsskydd som numera gäller för värnpliktiga m. fl. vid tjänstgöring,

dels de likalydande motionerna I: 1034 av herr Strandberg m. fl. och II: 1195 av herr Oskarson m. fl. i vad avser hemstállan att riksdagen beslutar att en tjänst som skrivbiträde inrättas vid hemvärdnets stridsskola i Vällinge, samt att för hemvärdnets del i stället för endagstraktamente den årliga tjänstgöringspremien utgår med 75 resp. 110 kr. för fullgjord obligatorisk tjänstgöring,

dels motionen I: 1033 av herr Palm vari hemstállts att riksdagen godkänner de riktlinjer departementschefen anført för ökat stöd till hemvärdnet, m. m. med ändringen att riksdagen måtte uttala som sin mening att rekryteringen till hemvärdnet inte får ske av ungdom under 16 år, att den lägsta åldern för ungdomsutbildning inom hemvärdnet faststállles till 17 år, samt att stridutbildning i gängse mening inte får förekomma förrän det år vederbörande fyller 18 år.

Utskottet. Frivillig försvarsutbildning bedrivs förutom inom de frivilliga försvarsorganisationerna även inom hemvärdnet och sjövärdnskåren. Hemvärdnet och sjövärdnskåren ingår som delar av armén respektive marinen.

Hemvärdnet bildades 1940 som ett spontant uttryck för folkets försvarsvilja. Dess betydelse har ökat och det utgör nu en oumbärlig del av vårt lands försvar. Genom sin spridning över hela landet och sin förankring i alla delar av samhället bidrar hemvärdnet i hög grad till upplysning om totalförsvaret och till att försvarsviljan upprätthållles.

Beträffande ungdomsverkseten inom hemvärdnet har departementschefen anslutit sig till värnpliktskommitténs uppfattning att hemvärdnsungdomar inte bör få antas som hemvärdsmän förrän det år de fyller 18 år och då under förutsättning att de har genomgått viss grundläggande utbildning. Detta innebär en höjning av antagningsåldern med ett år. Departementschefen har framhållit att inga som helst rekryterings-

åtgärder bör få riktas mot ungdomar som inte har uppnått den ålder då rekrytering får ske — det år de fyller 15 år — och att stridsutbildning inte bör få förekomma förrän det år vederbörande fyller 16 år. Även detta innebär skärpning i förhållande till nuvarande bestämmelser.

I motionen I: 1033 förordas att rekryteringen till hemvärdet inte får ske av ungdom under 16 år och att den lägsta åldern för ungdomsutbildning fastställs till 17 år. Såvitt utskottet kan finna skulle ett bifall till dessa yrkanden allvarligt försvåra rekryteringen av hemvärnsungdom. Yrkandena avstyrks därför.

Utskottet har däremot förståelse för syftet i samma motions yrkande angående åldersgräns för stridsutbildningen. Egentlig stridsutbildning avses emellertid inte förekomma förrän under den s. k. hemvärnssoldatskolan, som syftar till att vederbörande skall kunna antas som hemvärnsman det år han fyller 18 år. För tillträde till denna skola skall fordras genomgången tvåårig hemvärnsrekrytskola om minst 100 timmar samt att vederbörande under året fyller minst 16 år. Under rekrytskolan — som alltså kan påbörjas tidigast det år vederbörande fyller 15 år — avses förekomma utbildningsgrenar som militär idrott, grundläggande skjututbildning, sjukvårdstjänst och orienteringar om totalförsvaret m. m. Med hänsyn härtill avstyrks motionen I: 1033 även i denna del.

I fråga om traktamente till hemvärnsmän i det allmänna hemvärdet har departementschefen förordat att sådant skall utgå med tolv kr. för dag som omfattar minst sex timmars tjänstgöring — dock endast inom ramen för den obligatoriska årliga utbildningstiden. Övrig tjänstgöring föreslås skola omfatta minst två dagar om sex timmars tjänstgöring varje dag för att rätt till traktamente skall föreligga.

Enligt nuvarande bestämmelser utgår traktamente endast om tjänstgöringen omfattar minst tre dagar i följd med i genomsnitt minst åtta timmar varje dag. I praktiken har denna förmån kunnat utgå endast under kurser vid hemvärdets stridsskola eftersom annan utbildning normalt omfattar enstaka dag eller del av dag.

Vid remissbehandlingen av värnpliktskommitténs förslag har försvarets rationaliseringsinstitut och rikshemvärnschefen uttalat farhågor för de administrativa konsekvenserna av förslaget om endagstraktamente. Rikshemvärnschefen har föreslagit att endagstraktamente inte skall införas. Han har förordat att den årliga tjänstgöringspremien för fullgjorda 20 respektive 34 timmar i stället höjs till 75 respektive 110 kr., vilket motsvarar de av kommittén och departementschefen föreslagna premierna om 50 respektive 85 kr. ökade med två dagstraktamenten. Motionerna I: 1034 och II: 1195 innehåller ett yrkande som överensstämmer med rikshemvärnschefens förslag.

Utskottet anser att de administrativa rutinerna inom en organisation som hemvärdet bör vara så enkla som möjligt. Ett införande av endagstrakta-

mente kan komma att ge merarbete på olika nivåer som inte står i proportion till traktamentsbeloppet. Utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t utformar förmånssystemet för hemvärdet med beaktande härav och efter ytterligare hörande i denna del av Hemvärdets centrala förtroendenämnd. Riksdagen bör ge Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört i denna fråga.

I motionerna I: 412 och II: 455 behandlas olycksfallsskyddet för hemvärdets personal. Syftet med motionerna torde bli tillgodosett med den olycksfallsförsäkring för vilken departementschefen har beräknat medel. Motionsyrkandena avstyrks därför såvitt nu är i fråga.

I propositionen har beräknats medel för vissa personalförstärkingar vid hemvärnsstaben och hemvärdets stridsskola. I motionerna I: 1034 och II: 1195 har hemställts att därutöver önskemål av rikshemvärnschefen om en tjänst för biträde vid stridsskolan skall tillgodoses. Med hänsyn till omfattningen av utbildningen vid skolan anser utskottet det vara självklart att behovet av kvalificerad skrivpersonal bör tillgodoses. Utskottets mening bör ges Kungl. Maj:t till känna.

Departementschefen delar värnpliktskommitténs uppfattning att speciella förmåner inte bör utgå till driftvärdets personal eftersom denna personal i princip fullgör sin tjänstgöring under arbetstid. Utskottet har inte något att erinra mot detta men konstaterar att televerket i sitt remissyttrande har dragit konsekvenserna av denna uppfattning fullt ut och förordat att tjänstgöringen i driftvärdet helt skall jämföras med ordinarie tjänstgöring varvid ekonomiska förmåner, inklusive kostnadsersättningsförmåner enligt allmänt avlöningsavtal för statliga och vissa andra tjänstemän och allmänt resereglemente, bör utgå utan inskränkning.

Utskottet tillstyrker vad Kungl. Maj:t i övrigt har föreslagit rörande ökat stöd till hemvärdet, m. m.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionen I: 1033 om åldersgränser för rekrytering och utbildning av hemvärnsungdom,
2. att riksdagen i anledning av motionerna I: 1034 och II: 1195, såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om traktamenten och årliga tjänstgöringspremier till hemvärdsmän i det allmänna hemvärdet,
3. att riksdagen avslår motionerna I: 412 och II: 455 i vad de avser olycksfallskyddet för hemvärdets personal,
4. att riksdagen i anledning av motionerna I: 1034 och II: 1195, såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om behovet av kvalificerad skrivpersonal vid hemvärdets stridsskola,
5. att riksdagen godkänner Kungl. Maj:ts förslag till riktlinjer för ett ökat statligt stöd till hemvärdet, m. m.

3. **Hemvärnet: Förvaltningskostnader m. fl. anslag.** Utskottet, som erinrar om att Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 6) beräknat medel för ifrågavarande ändamål, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 18 (punkterna B 30—33, s. 69—72) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1970/71 på driftbudgeten under fjärde huvudtiteln anvisar

1. till *Hemvärnet: Förvaltningskostnader* ett förslagsanslag av 3 920 000 kr.,

2. till *Hemvärnet: Övningar* ett reservationsanslag av 9 000 000 kr.,

3. till *Hemvärnet: Intendenturmateriel m. m.* ett reservationsanslag av 2 400 000 kr.,

4. till *Hemvärnet: Tygmateriel m. m.* ett reservationsanslag av 6 800 000 kr.

4. **Bidrag till sjövärnsskåren.** Utskottet, som erinrar om att Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 6) beräknat medel för ifrågavarande ändamål, tillstyrker Kungl. Maj:ts i propositionen nr 18 framlagda förslag (punkt C 26, s. 72—73) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1970/71 på driftbudgeten under fjärde huvudtiteln till *Bidrag till sjövärnsskåren* anvisar ett reservationsanslag av 725 000 kr.

5. **Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m. med flera anslag.** Utskottet, som erinrar om att Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 6) beräknat medel för ifrågavarande ändamål, tillstyrker Kungl. Maj:ts i propositionen nr 18 framlagda förslag (punkterna K 1—K 4, s. 73—74) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1970/71 på driftbudgeten under fjärde huvudtiteln anvisar

1. till *Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.* ett reservationsanslag av 9 005 000 kr.,

2. till *Lottaorganisationen* ett reservationsanslag av 3 820 000 kr.,

3. till *Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* ett reservationsanslag av 780 000 kr.,

4. till *Frivilliga djursjukvården i krig* ett reservationsanslag av 109 000 kr.

Stockholm den 28 april 1970

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Bohman (m), Birger Andersson (s), Rikard Svensson (s), Ivar Johansson (cp), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Bengt Gustavsson (s), Herbert Larsson (s), Wååg (s), Björk (s), Dahlén (fp), Nils-Eric Gustafsson (cp), Lindblad (fp), Brundin (m) och Wikström (fp) samt

från andra kammaren: herrar Mellqvist (s), Nordstrandh (m), fru Lewén-Eliasson (s), herrar Bergman (s), Lindholm (s), Mattsson (cp), Enskog (fp), Alemyr (s), Antonsson (cp), Blomkvist (s), Andersson i Knäred (cp), Petersson i Gäddvik (m), Lindkvist (s), Ericson i Örebro (s) och Ullsten (fp).